ECLI:LV:RAT:2017:1101.C17061710.2.S

Lieta Nr.C17061710
Lietvedības Nr.CA-0508-17/4

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2017.gada 1.novembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis Juris Freimanis,
tiesnese Marika Bebriša un tiesnese Agnese Veita
ar tiesas sēžu sekretāri Lieni Alksni
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ un /pers. C/ par rokas naudas piedziņu divkāršā apmērā sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Jūrmalas pilsētas tiesas 2012.gada 8.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

2009.gada 8.decembrī /pers. A/ (turpmāk – prasītāja) cēlusi Jūrmalas pilsētas tiesā prasību, to grozot un papildinot 2010.gada 11.janvārī, 2010.gada 17.decembrī un 2011.gada 14.jūnijā, pret /pers. B/ un /pers. C/ par rokas naudas piedziņu divkāršā apmērā.

Prasības galīgajā redakcijā lūgts piedzīt no /pers. B/ rokas naudas parādu 21 060,00 LVL, likumiskos procentus 1 921,36 LVL un tiesāšanas izdevumus, kā arī noteikt prasītājas tiesības saņemt no /pers. B/ likumiskos sešu procentus gadā no parāda summas par laiku līdz sprieduma pilnīgai izpildei, bet piedziņas neiespējamības gadījumā piedzīt rokas naudu divkāršā apmērā, likumiskos procentus un tiesāšanās izdevumus no galvinieces /pers. C/.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītāja un /pers. C/ kā /pers. B/ pilnvarotā persona 2009.gada 13.jūlijā noslēgušas rokas naudas līgumu, ar kuru rokas naudas ņēmēja (/pers. C/ un /pers. B/) apņēmās pārdot prasītājai kā rokas naudas devējai nekustamo īpašumu /adrese/, bet rokas naudas devēja (prasītāja) apņēmās to pirkt, kā arī pārņemt saistības, kas izriet no zemes nomas līguma.

Puses vienojās, ka pirkuma maksa ir 25 000,00 EUR, bet rokas nauda – 15 000,00 EUR, kas samaksāta saskaņā ar līguma 2.1.1.punktu tā parakstīšanas brīdī.

Līguma 3.2.punktā noteikts, ka pirkuma līgums noslēdzams ne vēlāk kā trīs mēnešu laikā pēc rokas naudas līguma noslēgšanas. Kopš līguma parakstīšanas pagājuši pieci mēneši, taču atbildētājas savas saistības nav izpildījušas, jo nav noslēgušas ar prasītāju pirkuma līgumu.

Zvērināta notāre Sarmīte Orlovska 2009.gada 26.oktobrī izsūtīja atbildētājām aicinājumu Nr.7208 par ierašanos 2009.gada 30.oktobrī darījuma noslēgšanai, bet /pers. C/ neieradās, par ko sastādīts apliecinājums Nr.7312 par neierašanos uz darījuma noslēgšanu. 2009.gada 12.novembrī atbildētājas tika atkārtoti uzaicinātas pie zvērinātas notāres, taču /pers. C/ atkārtoti neieradās, par neierašanos tika sagatavots apliecinājums Nr.7594.

Rokas naudas līguma 5.3.punkts nosaka, ka, ja pirkuma līgums netiek noslēgts rokas naudas ņēmējas vainas dēļ, viņai jāatdod iemaksātā rokas nauda divkāršā apmērā.

Savukārt rokas naudas līguma 5.3.2.punktā /pers. C/ uzņēmās personīgu atbildību par rokas naudas summas atdošanu dubultā apmērā, ja darījums ar rokas naudas devēju netiek noslēgts līguma 5.3.1.punktā minētā iemesla dēļ vai cita iemesla dēļ, kas atkarīgs no viņas darbības vai bezdarbības.

Līgumā nav tieši noteikts, ka /pers. C/ uzņemas solidāru atbildību ar /pers. B/ par rokas naudas atgriešanu divkāršā apmērā, līdz ar to nav nodibināta solidāra saistība.

No līguma 5.3.2.punkta izriet, ka /pers. C/ atbild par rokas naudas atdošanu dubultā apmērā, tomēr nav paredzēts, ka šāda samaksa atbrīvotu /pers. B/ kā rokas naudas ņēmēju no samaksas pienākuma. Turklāt galvojuma saistība mazāk saista /pers. C/ nekā solidāra saistība, tādēļ secināms, ka līguma 5.3.2.punktā /pers. C/ uzņēmusies galvojuma saistību par rokas naudas atdošanu dubultā apmērā.

2009.gada 21.novembrī izsūtīta brīdinājuma vēstule ar lūgumu atmaksāt prasītājai iemaksāto rokas naudu divkāršā apmērā (21 060,00 LVL jeb 30 000,00 EUR), taču atbilde netika saņemta.

Pamatojoties uz Civillikuma 1756., 1765.pantu atbildētājām ir pienākums maksāt sešus likumiskos procentus gadā no rokas naudas divkāršās summas par laika posmu no 2009.gada 8.decembra līdz 2011.gada 14.jūnijam.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1692., 1694., 1695., 1698., 1702., 1725., 1728., 1730., 1756., 1757.pantu, 1759.panta 1.punktu, 1760., 1765., 2289., 2290., 2309.pantu.

Atbildētāja/pers. B/ iesniegusi paskaidrojumus par prasību, kuros norādīts, ka prasību neatzīst.

2007.gada 4.aprīlī /pers. B/ tēvs /pers. E/ noslēdza ar /pers. C/ cerību pirkuma līgumu par strīdus nekustamo īpašumu /adrese/, uz kura pamata saņēma no viņas naudu un nodeva viņai visus dokumentus. /pers. E/ 2008.gada 20.aprīlī nomira. Pēc viņa nāves /pers. C/ vērsās pie /pers. B/ ar lūgumu pieņemt un noformēt mantojumu, lai /pers. C/ varētu tālāk noformēt nepieciešamos dokumentus. /pers. B/ 2008.gada 21.maijā uzrakstīja iesniegumu par mantojuma pieņemšanu un apstiprināšanu mantojuma tiesībās, bet 2009.gada 13.janvārī izdeva /pers. C/ pilnvaru, jo nekustamo īpašumu uzskatīja par /pers. C/ īpašumu.

2009.gada 9.novembrī /pers. B/ saņēma zvērinātas notāres Sarmītes Orlovskas uzaicinājumu ierasties pie viņas 2009.gada 12.novembrī. Tad /pers. B/uzzināja, ka 2009.gada 13.jūlijā prasītāja un /pers. C/ noslēgušas rokas naudas līgumu, ar kuru /pers. C/ solījusi trīs mēnešu laikā noformēt būves zemesgrāmatā un pārdot prasītājai īpašumu un ka /pers. C/ no prasītājas saņēmusi 15 000,00 EUR.

Šo solījumu /pers. C/ neizpildīja. Vēlāk atbildētāja uzzināja, ka prasītāja bija aicinājusi /pers. C/ pie notāres 2009.gada 30.oktobrī, taču viņa ne tad, ne 12.novembrī pie notāres neieradās. Uzzinot par norādītajiem apstākļiem, /pers. B/ atsauca /pers. C/ izdoto pilnvaru.

Pēc tam prasītāja lūdza /pers. B/ izdot pilnvaru viņas meitai /pers. G/, lai varētu līdz galam nokārtot dokumentus pirkumam. /pers. B/ šo pilnvaru

izdeva, taču pēc kāda laika /pers. G/ pilnvarojuma līgumu uzteica. /pers. B/ ieskatā prasītāja un viņas meita /pers. G/ rīkojas negodīgi.

Atbildētāja/pers. C/ iesniegusi paskaidrojumus par prasību, kuros norādīts, ka tā prasību neatzīst un uzskata par nepamatotu.

/pers. C/ nevarēja līdz galam izpildīt iesākto un ierakstīt ēkas un būves zemesgrāmatā uz /pers. B/ vārda, līdz ar to arī noslēgt ar prasītāju pirkuma līgumu, jo /pers. B/ paziņoja, ka ar 2009.gada 12.novembri tiek atsaukta viņai izdotā pilnvara. Tādēļ tieši /pers. B/ atbildīga par to, ka netika parakstīts pirkuma līgums ar prasītāju, līdz ar to viņai pastāv pienākums atmaksāt rokas naudu divkāršā apmērā.

Pēc pilnvaras atsaukuma /pers. B/ izdeva pilnvaru prasītājas meitai /pers. G/, tātad viņām pašām bija iespēja noslēgt pirkuma darījumu.

Ar Jūrmalas pilsētas tiesas 2012.gada 8.marta spriedumu prasība apmierināta daļēji. Tiesa nosprieda piedzīt no /pers. B/ prasītājas labā rokas naudu divkāršā apmērā 21 060,00 LVL, likumiskos procentus 1 921,36 LVL un tiesāšanās izdevumus 1 615,46 LVL, nosakot, ka piedziņas neiespējamības gadījumā rokas nauda 21 060,00 LVL apmērā piedzenama no /pers. C/. Prasītājai noteiktas tiesības saņemt likumiskos sešus procentus gadā no rokas naudas parāda par laiku līdz sprieduma pilnīgai izpildei. No /pers. B/ valsts labā piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 9,30 LVL.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka no 2009.gada 13.jūlija rokas naudas līguma izriet, ka /pers. C/, pamatojoties uz /pers. B/ izdoto pilnvaru, noslēdza ar prasītāju līgumu par to, ka /pers. B/ izteikusi vēlēšanos pārdot viņai piederošās ēkas, kas atrodas /adrese/ un nodot tās prasītājai, kura apņēmusies nopirkt minēto īpašumu par 25 000,00 EUR jeb 17 570,10 LVL, iemaksājot rokas naudu 15 000,00 EUR apmērā rokas naudas līguma parakstīšanas brīdī.

Pamatojoties uz Civillikuma 1725.pantu un 1728.pantu, tiesa konstatējusi, ka puses rokas naudas līgumu noslēgušas kā nodrošinājumu pirkuma līgumam, kurš noslēdzams ne vēlāk kā trīs mēnešu laikā pēc rokas naudas līguma noslēgšanas (līguma 3.2.punkts). Pusēm nav strīda par to, ka prasītāja samaksājusi rokas naudu 15 000,00 EUR apmērā /pers. B/ pārstāvei /pers. C/. Rokas nauda tika samaksāta, līdz ar to rokas naudas līgums kā reāllīgums tika noslēgts.

Puses rokas naudas līgumu nav apstrīdējušas, līdz ar to tas atzīstams par tiesīgi noslēgtu. Saskaņā ar Civillikuma 1587.panta noteikumiem tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto.

No prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem un prasītājas pārstāves paskaidrojumiem tiesas sēdē konstatēts, ka prasītāja nevēlas noslēgt pirkuma līgumu, bet vēlas piedzīt no /pers. B/ rokas naudu divkāršā apmērā, tas ir, 21 060,00 LVL, norādot, ka pagājuši pieci mēneši no rokas naudas līguma noslēgšanas, bet atbildētājas nav izpildījušas savas saistības pret prasītāju.

Atsaucoties uz Civillikuma 1730.panta noteikumiem un apsverot /pers. B/ vainu rokas naudas līguma 3.2.punktā noteiktā termiņa neievērošanā, tiesa secinājusi, ka /pers. B/ 2009.gada 13.janvārī bija pilnvarojusi /pers. C/ gādāt par /pers. B/ īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā uz ēkām un būvēm, kas atrodas /adrese/, kas izbūvētas uz iznomātā zemes gabala 1 094 m^2 platībā, vienoties par lietošanas kārtības noteikšanu un servitūtu nodibināšanu, u.c.

No lietas materiāliem redzams, ka /pers. B/ atsaukusi 2009.gada 13.janvārī /pers. C/ izdoto pilnvaru un 2009.gada 2.novembrī izdevusi pilnvaru /pers. G/.

Ņemot vērā, ka rokas naudas līguma 3.2.punkts paredz noslēgt pirkuma līgumu piecu dienu laikā no /pers. B/ īpašuma tiesību apliecinošo dokumentu uzrādīšanas prasītājai, bet ne vēlāk kā trīs mēnešu laikā no rokas naudas līguma noslēgšanas, uzskatāms, ka pirkuma līgums bija noslēdzams ne vēlāk kā līdz 2009.gada 13.oktobrim. Ievērojot, ka pilnvara /pers. C/ atsaukta ar 2009.gada 12.novembri, tad /pers. C/ kā /pers. B/ pilnvarotā persona, labi pārzinot rokas naudas līguma noteikumus, pieļāvusi pielīgto noteikumu neizpildi, tas ir, pārkāpusi Civillikuma 2295.panta noteikumus.

/pers. B/ pārstāve 2009.gada 27.oktobrī un 12.novembrī neieradās zvērinātas notāres prakses vietā, kas apstiprinās ar lietā esošajiem zvērinātas notāres Sarmītes Orlovskas apliecinājumiem Nr.7594 un Nr.7312 par neierašanos uz darījuma noslēgšanu. /pers. B/ ierašanās nemainīja faktiskos apstākļus, jo visi darījuma dokumenti bija /pers. C/ rīcībā.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka rokas nauda divkāršā apmērā piedzenama no /pers. B/ prasītājas labā, jo Civillikuma 2289.pantā noteikts, ka pilnvaras devējs apņemas pilnvarnieka rīcību atzīt sev par saistošu un konkrētajā gadījumā pārkāpta vienošanās par pirkuma līguma noslēgšanu, kā rezultātā prasītāja zaudējusi interesi par objekta pirkumu. Turklāt no rokas naudas līguma 5.3.punkta satura izriet, ka gadījumā, ja pirkuma līgums saskaņā ar šiem nosacījumiem netiek noslēgts rokas naudas ņēmējas dēļ, viņai jāatdod rokas naudas devējai iemaksātā rokas nauda divkāršā apmērā.

Attiecībā par prasību daļā par rokas naudas piedziņu no /pers. C/ gadījumā, ja nebūs iespējama piedziņa no /pers. B/, tiesa norādījusi uz rokas naudas līguma 5.3.2.punktu, kurš paredz, ka /pers. C/ uzņemas personīgu atbildību par rokasnaudas summas atdošanu dubultā apmērā, ja darījums ar rokasnaudas devēju netiek noslēgts šī līguma 5.3.1.punktā minētā iemesla dēļ vai cita iemesla dēļ, kas atkarīgs no viņas darbības vai bezdarbības.

No minētā punkta satura izriet, ka /pers. C/ uzņēmusies no galvojuma izrietošās saistības atbilstoši Civillikuma 1692.pantam. Līdz ar to rokas naudas piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. B/ rokas nauda 21 060,00 LVL apmērā piedzenama no /pers. C/.

Puses nav pielīgušas procentu maksājumu, līdz ar to prasītāja lūdz piedzīt likumiskos sešus procentus (Civillikuma 1765.pants) par laika posmu no 2009.gada 8.decembra līdz 2011.gada 14.jūnijam 1 921,36 LVL apmērā. Civillikuma 1759.panta noteikumi pieļauj uz likumu pamatoto procentu piedziņu par katru samaksas kavējumu. Ievērojot minēto un pamatojoties uz Civillikuma 1753. un 1756.pantu, tiesa atzinusi, ka likumiskie procenti piedzenami no /pers. B/.

/pers. C/ kā galvotāja uzņēmusies atbildēt tikai par rokas naudas saistību, nevis par blakus saistībām, līdz ar to prasība daļā par likumisko procentu piedziņu no /pers. C/ noraidāma kā nepamatota.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.panta noteikumiem prasītājai noteiktas tiesības saņemt likumiskos sešus procentus gadā no pamatparāda līdz sprieduma pilnīgai izpildei (izsoles dienai).

Ar Jūrmalas pilsētas tiesas 2012.gada 19.jūnija papildspriedumu no /pers. B/ prasītājas labā piedzīti tiesāšanās izdevumi 103,15 LVL apmērā.

Atbildētāja/pers. B/ iesniegusi apelācijas sūdzību par Jūrmalas pilsētas tiesas 2012.gada 8.marta spriedumu, lūdzot prasību daļā pret viņu noraidīt.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nav novērtējusi lietas apstākļus kopumā ar visiem lietā iesniegtajiem pierādījumiem un liecinieku liecībām. Tiesa nenovērtēja un neņēma vērā apstākli, ka /pers. C/, noslēdzot līgumu, rīkojās kā pilnvarotā pārstāve un arī kā patstāvīga līguma puse, kura uzņēmās saistības pret prasītāju savā vārdā. Uzņemoties personīgu atbildību par rokas naudas atdošanu prasītājai un apņemoties iesniegt prasītājai visus nepieciešamos dokumentus nekustamā īpašuma pirkuma līguma noslēgšanai (līguma 4.3.punkts), /pers. C/ bija kā patstāvīga līguma puse. Tiesa konstatēja, ka /pers. C/ līguma 4.3.punktā noteiktos dokumentus neiesniedza, bet bez šiem dokumentiem pirkuma līgumu noslēgt nebija iespējams.

Tiesa nav konstatējusi /pers. B/ vainu pirkuma līguma nenoslēgšanā. Tieši pretēji – spriedumā norādīts, ka apstāklis, ka /pers. B/ ieradās pie zvērināta notāra, lai noslēgtu pirkuma līgumu, nevarēja ietekmēt iespēju noslēgt pirkuma līgumu, jo dokumenti, kas bija nepieciešami pirkuma līguma noslēgšanai, bija otras atbildētājas rīcībā.

/pers. C/ kā līguma patstāvīgai pusei attiecībā pret prasītāju bija jāizpilda noteiktas darbības. /pers. B/ nevarēja kontrolēt vai ietekmēt šo darbību izpildīšanu.

Savukārt galvenais nosacījums, lai rokas naudu divkāršā apmērā piedzītu no /pers. B/, bija viņas vainas esamība tajā apstāklī, ka nekustamā īpašuma pirkuma līgums netika parakstīts. Prasītāja līgumā paredzēja nosacījumus, kas viņai nepieciešami pirkuma līguma parakstīšanai, un kuru izpildi prasītāja līgumā uzdeva /pers. C/ pašai, nevis kā /pers. B/ pārstāvei.

Šādos apstākļos prasītāja tiesīga prasīt līguma saistību izpildi no /pers. C/ (par dokumentu iesniegšanu – līguma 4.3.punkts, par rokas naudas summas samaksu – līguma 5.3.1. un 5.3.2.punkts), nevis piedzīt parādu no /pers. B/, kura nav vainojama nekustamā īpašuma pirkuma līguma nenoslēgšanā.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 23.septembra spriedumu prasība apmierināta. No /pers. B/ prasītājas labā piedzīta rokas nauda divkāršā apmērā – 21 060,00 LVL, likumiskie procenti 4 749,75 LVL un tiesāšanās izdevumi 2 716,99 LVL, nosakot, ka piedziņas neiespējamības gadījumā rokas nauda piedzenama no /pers. C/. Prasītājai noteiktas tiesības saņemt likumiskos sešus procentus gadā no rokas naudas parāda par laiku līdz sprieduma pilnīgai izpildei. No /pers. B/ valsts labā piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 19,11 LVL.

Izskatot lietu sakarā ar /pers. B/ iesniegto kasācijas sūdzību, Augstākās tiesas Civillietu departaments ar 2016.gada 24.augusta spriedumu atcēlis Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 23.septembra spriedumu un nodevis lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Apelācijas instances tiesas sēdē apelācijas sūdzības iesniedzēja /pers. B/ un viņas juridiskās palīdzības sniedzēja zvērināta advokāte Ināra Endziņa uzturēja apelācijas sūdzību, prasību neatzina.

Prasītājas/pers. A/ pilnvarotais pārstāvis /pers. J/ uzturēja prasību, apelācijas sūdzību neatzina.

Atbildētājas/pers. C/ pārstāve /pers. K/ norādīja, ka pirmās instances tiesas spriedums no /pers. C/ puses nav pārsūdzēts, pievienojās /pers. B/ pilnvarotā pārstāvja viedoklim.

Motīvu daļa

Noklausoties pušu pilnvaroto pārstāvja paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudot lietas materiālus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība daļā pret /pers. B/ par rokas naudas piedziņu divkāršā apmērā noraidāma, savukārt prasība daļā pret /pers. C/ par rokas naudas piedziņu divkāršā apmērā un likumisko procentu piedziņu apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu un 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Ievērojot, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja pārsūdzējusi pirmās instances tiesas spriedumu pilnā apmērā, kā arī ar Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 24.augusta spriedumu pilnībā atcelts Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 23.septembra spriedums, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka lieta izskatāma prasības pilnā apjomā.

Lietā nav strīda, ka 2009.gada 13.jūlija rokas naudas līgums *(lietas 1.sējuma 26.-30.lapa)* ir trīspusējs līgums, kuru /pers. C/ noslēgusi gan /pers. B/ vārdā, gan arī savā vārdā, kļūstot par līguma dalībnieci ar patstāvīgām saistībām.

Saskaņā ar Civillikuma 1730.panta otro daļu, ja līgumu neizpilda vai nu tādēļ, ka tas, pusēm savstarpēji labprātīgi vienojoties, atcelts, vai tādēļ, ka tā izpildīšana kļuvusi neiespējama bez rokas naudas devēja vainas, tad rokas nauda jādod pēdējam atpakaļ.

Rokas naudas līgumu slēdz rokas naudas devējs un rokas naudas ņēmējs. Izskatāmajā lietā līguma slēgšanā piedalījusies trešā līguma dalībniece – /pers. C/, tādējādi puses ar līgumu modificējušas pušu pienākumus un atbildību.

Ievērojot minēto, lietā pastāv strīds par pienākumiem un atbildību, kuru uzņēmusies katra puse, parakstot 2009.gada 13.jūlija rokas naudas līgumu. Tāpat pastāv strīds par saistībām, kuras /pers. C/ uzņēmusies kā patstāvīgas saistības un kuras viņa uzņēmusies pildīt kā /pers. B/ pilnvarniece.

Lietā nav strīda, ka prasītāja samaksājusi rokas naudu 15 000,00 EUR apmērā /pers. B/ pārstāvei /pers. C/ saskaņā ar rokas naudas līguma 2.1.1. apakšpunktu.

Tāpat nav strīda, ka rokas naudas līguma 1.1.punkts netika izpildīts, tas ir, prasītājai netika pārdots nekustamais īpašums /adrese/ neievērojot arī līguma 3.2.punktā noteikto termiņu pirkuma līguma noslēgšanai – piecu kalendāro dienu laikā pēc tam, kad rokas naudas devējai uzrādīta /pers. B/ īpašuma tiesību apliecinošais dokuments uz īpašumu, bet ne vēlāk kā trīs mēnešu laikā pēc šī līguma noslēgšanas.

Ievērojot, ka puses rokas naudas līgumu noslēgušas 2009.gada 13.jūlijā, tad pirkuma līgums pusēm bija jānoslēdz līdz 2009.gada 13.oktobrim.

Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka ar lietas materiālos esošo Rīgas apgabaltiesas zvērinātas notāres Sarmītas Orlovskas apliecinājumu par neierašanos uz darījuma noslēgšanu *(lietas 1.sējuma 20.lapa)* 2009.gada 30.oktobrī plkst.10.00 apstiprinās, ka uz darījuma slēgšanu pie notāres pēc notariāla aicinājuma ieradās prasītāja, savukārt atbildētāja /pers. C/ neieradās.

Ar lietas materiālos esošo Rīgas apgabaltiesas zvērinātas notāres Sarmītas Orlovskas apliecinājumu par neierašanos uz darījuma noslēgšanu *(lietas 1.sējuma 13.lapa)* 2009.gada 12.novembrī plkst.17.00 apstiprinās, ka uz darījuma slēgšanu pie notāres pēc atkārtota notariāla aicinājuma ieradās prasītāja un atbildētāja /pers. B/, savukārt atbildētāja /pers. C/ neieradās.

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītāja atbilstoši Civillikuma 1730.panta noteikumiem un noslēgtajam rokas naudas līgumam vēlējusies noslēgt pirkuma līgumu arī pēc rokas naudas līgumā noteiktā termiņas, tas ir, pēc 2009.gada 13.oktobra. Līdz ar to Civillietu tiesas kolēģija secina, ka prasītāja izpildījusi visas no līguma izrietošās saistības, samaksājot rokas naudu 15 000,00 EUR apmērā un aicinot rokas naudas ņēmēju un viņas pilnvaroto pārstāvi pirkuma līgumu noslēgt.

Saskaņā ar rokas naudas līguma 5.3.punktu, ja pirkuma līgums saskaņā ar šiem nosacījumiem netiek noslēgts rokas naudas ņēmējas vainas dēļ, viņai jāatdod rokas naudas devējai iemaksātā rokas nauda divkāršā apmērā.

Līguma 5.3.1.apakšpunkts nosaka, ka par rokas naudas ņēmējas vainu tiek uzskatīts arī apstāklis, ka pārdodamais īpašums rokas naudas ņēmējas vārdā nav nostiprināts Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatā 3 mēnešu laikā no šī līguma noslēgšanas brīža un/vai apstāklis, ka vienošanās ar pārējiem koplietošanā esošā zemesgabala nomniekiem netiek panākta līdz pirkuma līguma noslēgšanai.

Saskaņā ar līguma 5.3.2.apakšpunktu /pers. C/ uzņemas personīgu atbildību par rokas naudas summas atdošanu dubultā apmērā, ja darījums ar rokas naudas devēju netiek noslēgts šī līguma 5.3.1.punktā minētā iemesla dēļ vai cita iemesla dēļ, kas atkarīgs no viņas darbības vai bezdarbības.

Saskaņā ar Civillikuma 1692.pantu galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda.

Augstākās tiesas Civillietu departaments 2016.gada 24.augusta spriedumā norādījis, ka no minētās normas izriet, ka galvojuma nodibināšanai vienmēr nepieciešamas vismaz trīs personas: galvinieks, kreditors un pamatparādnieks. Tādējādi galvojumu persona nemaz nevar uzņemties citādi kā tikai patstāvīgi, proti savā vārdā kā patstāvīga līguma dalībniece.

Savukārt atbilstoši Civillikuma 1695.panta noteikumiem galvojumam ir nepieciešama rakstiska forma.

Lai gan prasītāja prasībā atsaukusies uz galvojuma saistību, lūdzot rokas naudu piedzīt no /pers. B/, bet neiespējamības gadījumā no /pers. C/, lietā nav konstatējams, ka /pers. C/ ar rokas naudas līguma 5.3.2.punktu uzņēmusies galvojuma saistības.

Ievērojot līguma 5.3.1. un 5.3.2.apakšpunktu nosacījumus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka ar rokas naudas līguma 5.3.2.apakšpunktu /pers. C/ uzņēmusies personīgu atbildību – patstāvīgu saistību – atdot rokas naudu divkāršā apmērā, ja pirkuma līgums netiek noslēgts 5.3.1.punkā norādīto apstākļu dēļ. Lietā nav strīda, ka pirkuma līguma nenoslēgšana atzīstama par rokas naudas ņēmējas vainu atbilstoši līguma 5.3.1.apakšpunktam.

Lai gan līgumu prasītāja slēgusi ar /pers. C/ kā /pers. B/ pilnvaroto pārstāvi, tomēr apstākli, ka /pers. C/ 2009.gada 13.jūlija rokas naudas līgumā uzņēmusies arī patstāvīgas saistības, par kuru neizpildi atbildīga viņa pati, nevis viņas pilnvardevēja – /pers. B/, apstiprina rokas naudas līguma punkti:

- 1.2.punkts, kas nosaka, ka /pers. C/ par saviem naudas līdzekļiem apņemas gādāt par /pers. B/ apstiprināšanu mantojuma tiesībās uz īpašumu un viņas īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā;
- 4.3.punkts, kas nosaka, ka, noslēdzot galīgo pirkuma līguma, /pers. C/ apņemas uzrādīt dokumentus:
  4.3.1.zemesgrāmatu apliecību par /pers. B/ īpašuma tiesībām uz īpašumu;
  4.3.2.apliecinājumu par komunālo un apsaimniekošanas parādu neesamību līdz īpašuma nodošanas brīdim rokas naudas devējai;
  4.3.3.ģenerālpilnvaru Nr.563, kuru 2009.gada 13.janvārī apliecinājusi zvērināta notāre Sarmīte Orlovska;
  4.3.4.vienošanos Nr.RD-05-355-lī/2, kas noslēgta 2009.gada 4.martā;
  4.3.5.apliecinājumu par to, kas rokas naudas ņēmējai nav zemes nomas maksas parādu;
  4.3.6.ēku, būvju inventarizācijas lietu;
  4.3.7.vienošanas ar pārējiem koplietošanā esošā zemesgabala nomniekiem par domājamo daļu un lietošanas kārtības noteikšanu nomājamajā zemesgabalā.

- 5.3.2.apakšpunkts, kas nosaka, ja /pers. C/ uzņemas personīgu atbildību par rokas naudas summas atdošanu dubultā apmērā, ja darījums ar rokas naudas devēju netiek noslēgts šī līguma 5.3.1.punktā minētā iemesla dēļ vai cita iemesla dēļ, kas atkarīgs no viņas darbības vai bezdarbības;
- 6.3.punkts, kas nosaka, ka visus izdevumus par šī līguma noslēgšanu sedz /pers. C/, bet izdevumus par pirkuma – pārdevuma līguma noslēgšanu sedz rokas naudas devēja.

Tāpat Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka līguma aprakstošajā daļā noteikts, ka /pers. B/ turpmāk līgumā tiek dēvēta kā rokas naudas ņēmēja, savukārt viņas vārdā saskaņā ar pilnvaru rīkojas /pers. C/.

No Jūrmalas pilsētas tiesas 2012.gada 12.februāra tiesas sēdes protokola izriet, ka zvērināta notāre Sarmīte Orlovska, pie kuras slēgts rokas naudas līgums, liecinājusi par to, ka /pers. C/ zināja, ka var rasties sarežģījumi ar nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatā un ka /pers. C/ pati uzņēmās saistību atmaksāt rokas naudu dubultā apmērā, ja līgums netiktu noslēgts *(lietas 1.sējuma 179.-180.lapa).*

Ar 2007.gada 4.aprīļa cerību pirkuma aktu *(lietas 1.sējuma 48.-52.lapa)* starp /pers. E/ un /pers. C/ apstiprinās, ka /pers. E/ izteicis vēlēšanos pārdot īpašumu /adrese/ /pers. C/. Saskaņā ar minētā līguma 2.2.punktu puses pielīgušas, ka papildu pirkuma maksai pircēja sedz visus ar pārdevējam piederošo ēku un būvju projektu legalizāciju, inventarizāciju un nostiprināšanu zemesgrāmatā saistītos izdevumus. Savukārt ar līguma 4.2.punktu pārdevējs pilnvarojis pircēju gādāt par viņa īpašuma tiesību nostiprinājumu zemesgrāmatā uz ēkām un būvēm, kas likumīgā kārtā uzbūvētas uz iznomātā zemes gabala.

No 2008.gada 21.maija iesnieguma par mantojuma pieņemšanu un apstiprināšanu mantojuma tiesībās *(lietas 1.sējuma 54.-55.lapa)* izriet, ka /pers. B/ pieņēmusi tēva /pers. E/ atstāto mantojumu – zemesgabalu 1 094 m^2 platībā ar uz tā esošajām ēkām un būvēm /adrese/ nomas tiesībām.

Ar 2009.gada 13.janvāra ģenerālpilnvaru *(lietas 1.sējuma 56.lapa)* apstiprinās, ka /pers. B/ pilnvarojusi /pers. C/ gādāt par viņas īpašumu /adrese/, un ar to saistītiem darījumiem.

Savukārt no 2009.gada 12.novembra iesnieguma *(lietas 1.sējuma 60.lapa)* izriet, ka /pers. B/ atsaukusi 2009.gada 13.janvārī /pers. C/ izdoto pilnvaru.

2009.gada 12.novembra (kļūdaini norādīts 13.janvāra) pilnvara *(lietas 1.sējuma 61.lapa)* apstiprina, ka /pers. B/ pilnvarojusi /pers. G/ gādāt par viņas īpašumu /adrese/, un ar to saistītiem darījumiem.

Ar 2009.gada 5.decembra paziņojumu par pilnvarojuma līguma uzteikšanu *(lietas 1.sējuma 64.lapa)* apstiprinās, ka /pers. G/ pārtrauc pilnvarojuma līguma darbību. /pers. G/ paziņojumā norāda, ka, lai veiktu visus ar īpašumtiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā saistītās darbības, viņai bija nepieciešami dokumenti, kas saistīti ar minēto ēku – ēkas eksplikācijas lieta, zemes robežu plāns, apmaksāti komunālie maksājumi, utt. Bez tam, /pers. B/ nav informējusi, ka jau pārdevusi ēku trešajai personai /pers. C/, kura samaksājusi attiecīgu naudas summu.

Atbildētāja/pers. C/ 2011.gada 1.aprīļa paskaidrojumos *(lietas 1.sējuma 137.lapa)* norāda, ka /pers. B/ tēvs – /pers. E/ nebija likumīgā kārtā ierakstījis ēkas un būves zemesgrāmatā uz sava vārda, jo tās bija jālegalizē, tādēļ šo darbību uz /pers. E/ pilnvaras pamata veica /pers. C/.

Saskaņā ar Civillikuma 1404.pantu katrā tiesiskā darījumā jāņem vērā dalībnieki, priekšmets, gribas izteikums, sastāvdaļas un forma.

Civillietu tiesas kolēģija, izvērtējot visus norādītos apstākļus attiecībā par nekustamā īpašuma /adrese/dokumentiem un īpašuma tiesībām, kā arī /pers. B/ izsniegtajām pilnvarām, konstatē, ka no rokas naudas līguma 4.3.punkta izriet, ka visi darījuma dokumenti, kas bija nepieciešami rokas naudas līguma un pirkuma līguma noslēgšanai, bija /pers. C/ rīcībā. Turklāt pirkuma līguma noslēgšanai nepieciešamos dokumentus /pers. C/ nodevis īpašuma bijušais valdītājs /pers. E/, nevis /pers. B/.

Ņemot vērā, ka dokumenti bija /pers. C/ rīcībā, rokas naudas līgumā pielīgtā saistība par dokumentu nodošanu uzskatāma par viņas patstāvīgu saistību, ko nevarēja ietekmēt /pers. B/. Turklāt no minētajiem Rīgas apgabaltiesas zvērinātas notāres Sarmītas Orlovskas apliecinājumumiem par neierašanos uz darījuma noslēgšanu 2009.gada 30.oktobrī plkst.10.00 un 2009.gada 12.novembrī plkst.17.00 apstiprinās, ka uz darījuma slēgšanu pie notāres pēc notariāla aicinājuma ieradās prasītāja un arī /pers. B/, neierodoties tieši /pers. C/. Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst par pamatotu apelācijas sūdzībā norādīto iebildumu, ka /pers. B/ nevarēja ietekmēt līguma noslēgšanu.

Saskaņā ar Civillikuma 2289.pantu ar pilnvarojuma līgumu viena puse (pilnvarnieks, uzdevuma ņēmējs) uzņemas izpildīt otrai (pilnvaras devējam, pilnvarotājam, uzdevuma devējam) – zināmu uzdevumu, bet pilnvaras devējs apņemas pilnvarnieka rīcību atzīt sev par saistošu.

Lai gan rokas naudas līgumu /pers. C/ slēgusi, pamatojoties uz /pers. B/ 2009.gada 13.janvārī izdoto ģenerālpilnvaru, Civillietu tiesas kolēģija secina, ka rokas naudas līguma 5.3.2.apakšpunktā /pers. C/ uzņēmusies patstāvīgas saistības, par kurām nav atbildīga /pers. B/ kā pilnvaras devēja.

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība par rokas naudas atdošanu divkāršā apmērā daļā pret /pers. B/ noraidāma kā nepamatota. Prasība par rokas naudas piedziņu divkāršā apmērā apmierināma pret /pers. C/, piedzenot no viņas par labu prasītājai rokas nauda divkāršā apmērā – 30 000,00 EUR.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība daļā par likumisko procentu piedziņu 14 137,23 EUR apmērā noraidāma kā nepamatota.

Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Savukārt saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmo daļu procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likuma nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Civillikuma 1765.pants nenosaka procentu maksāšanas pienākumu, bet gan procentu apmēru, ja procentu maksāšanas pienākums vispār pastāv – uz līguma, vai citas likuma normas pamata.

Kā atzīts tiesību doktrīnā, nokavējuma procenti ir maksa par naudas vai cita kapitāla lietojumu pēc tam, kad iestājies maksājuma

(atvietojamas lietas došanas) pienākums. Šādu procentu maksāšana ir saistīta ar pārkāpumu – nokavējumu *(sk. Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. - Rīga: Mans Īpašums, 1998, 156.lpp.; K.Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. - Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 146.lpp.)*.

Atbilstoši Civillikuma 1652.pantam parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis: 1) kad viņš dabūjis lietas valdījumu noziedzīgā vai vispār prettiesīgā kārtā; 2) kad izpildīšanai noliktā laikā nav iespējams viņu sastapt un viņa prombūtnes attaisnošanai nav svarīgu iemeslu; 3) kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas.

Tātad, lai atzītu parādnieces (šajā gadījumā atbildētājas /pers. C/) pienākumu maksāt procentus, ir jākonstatē saistību izpildes (samaksas) nokavējums, ko nevar izdarīt, nenoskaidrojot, kurā brīdī atbildētājai iestājās samaksas pienākums.

Civillikuma 1656.pants paredz, ka parādnieks nav nokavējis, ja nokavējuma iemesls ir viņa pamatotas šaubas vai nu vispār par to saistību, kuras izpildīšanu no viņa prasa, vai par tās apmēru.

Tātad, lemjot jautājumu par parādnieka pienākumu maksāt nokavējuma procentus, tiesai jāvērtē parādnieka norādīto samaksas pienākuma nepildīšanas iemeslu pamatotība, jo atbilstoši Civillikuma 1656.pantam nokavējuma nelabvēlīgās sekas iestājas nepamatotu šaubu gadījumā. Šajā sakarā Augstākās tiesas Senāta 2003.gada 17.decembra spriedumā lietā Nr.SKC-610 pausta atziņa, ka nav pieļaujama likumisko procentu aprēķināšana par laika posmu, kamēr pastāvējis strīds.

Konkrētajā lietā starp pusēm pastāvējis strīds par rokas naudas līgumā ietverto katras puses atbildību, kā arī atbildētājas /pers. C/ saistību apmēru. Ievērojot, ka lietā pastāvējis strīds par rokas naudas maksāšanas pienākumu, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka atbilstoši Civillikuma 1656.pantam prasība daļā par nokavējuma procentu piedziņu noraidāma kā nepamatota.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, kā arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Tādējādi tiesai pašai *(ex officio)* neatkarīgi no prasītāja prasījuma jānoteic prasītājam tiesības par laiku no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei vai dienai, kad parādnieka mantu pārdod izsolē, saņemt procentus no tiesas piespriestās maksājuma summas uz likuma pamata (Civillikuma 1759.pants), kuru apmērs noteikts Civillikuma 1765.pantā. *(sk. Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 4.aprīļa spriedumu lietā Nr.SKC-87, 2010.gada 13.oktobra lēmumu lietā Nr.SPC-166/2010)*. Šos procentus aprēķina tiesu izpildītājs, kurš nolēmumu izpilda (Civilprocesa likuma 631.panta pirmā daļa).

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus – sešus procentus no simta gadā, no rokas naudas summas divkāršā apmēra – 30 000,00 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam — proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Ievērojot, ka prasītājas prasība daļā pret /pers. B/ noraidīta, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka no prasītājas par labu /pers. B/ piedzenami visi tās samaksātie tiesas izdevumi atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai.

Ar lietas materiāliem pievienoto 2012.gada 27.marta kases ieņēmumu orderi Nr.22475-198-1 *(lietas 1.sējuma 232.lapa)* apstiprinās, ka /pers. B/ samaksājusi valsts nodevu par apelācijas sūdzības iesniegšanu 536,00 LVL jeb 762,66 EUR apmērā un ar lietas materiāliem pievienoto 2010.gada 19.augusta orderi *(lietas 1.sējuma 73.lapa)* apstiprinās, ka samaksāta kancelejas nodeva par liecinieka uzaicināšanu 3,00 LVL jeb 4,27 EUR apmērā. Minētie tiesas izdevumi 766,93 EUR *(762,66 EUR + 4,27 EUR)* apmērā piedzenami no prasītājas par labu atbildētājai /pers. B/.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta trešo daļu, ja prasība noraidīta, ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no prasītāja par labu atbildētājam.

Ar lietas materiālos esošajām kvītīm Nr.95999, Nr.06463, Nr.021988, Nr.028976 un Nr.064822 *(lietas 1.sējuma 250., 251., 255., 256. lapa un 2.sējuma 139.lapa)* apstiprinās, ka /pers. B/ samaksājusi ar lietas vešanu saistītos izdevumus par juridiskās palīdzības sniegšanu zvērinātām advokātēm Allai Ignatjevai un Inārai Endziņai 1 173,29 EUR *(150,00 LVL jeb 213,43 EUR + 600,00 LVL jeb 853,72 EUR + 25,00 LVL jeb 35,57 EUR + 25,00 LVL jeb 35,57 EUR + 35,00 EUR)*.

Ievērojot, ka prasība celta pret divām atbildētājām un apstākli, ka norādītā summa nepārsniedz Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta „b" apakšpunktā noteikto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka no prasītājas par labu atbildētājai /pers. B/ piedzenami ar lietas vešanu saistītie izdevumi ½ no kopējās ar lietas vešanu saistīto izdevumu summas 1 173,29 EUR, tas ir, 586,65 EUR apmērā.

Papildus Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka /pers. B/ iesniegumā *(lietas 1.sējuma 257.lapa)* norādītie pārējie izdevumi un tiem pievienotās kvītis neapstiprina, ka tie atzīstami par tiesas vai ar lietas vešanu saistītajiem izdevumiem.

Ievērojot, ka prasītājas prasība daļā pret /pers. C/ apmierināta, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka no /pers. C/ par labu prasītājai piedzenami visi tās samaksātie tiesas izdevumi atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai.

Ar lietas materiāliem pievienoto 2009.gada 2.decembra maksājuma uzdevumu Nr.2 *(lietas 1.sējuma 4.lapa)* un 2009.gada 2.decembra maksājuma uzdevumu Nr.1 *(lietas 1.sējuma 5.lapa)* apstiprinās, ka prasītāja samaksājusi valsts nodevu 501,00 LVL jeb 712,86 EUR apmērā par prasības pieteikuma iesniegšanu ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 LVL jeb 4,70 EUR. Savukārt ar lietas materiāliem pievienoto 2010.gada 15.decembra maksājuma uzdevumu Nr.1 *(lietas 1.sējuma 103.lapa)* apstiprinās, ka prasītāja samaksājusi valsts nodevu 105,00 LVL jeb 149,83 EUR apmērā par pieteikuma iesniegšanu par prasības nodrošināšanu.

Ievērojot Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „d" apakšpunkta nosacījumus un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, no atbildētājas /pers. C/ par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi 792,48 EUR *(712,86 EUR + 4,70 EUR + 74,92 EUR (½ no 149,83 EUR))* apmērā.

Ar lietas materiālos esošajām kvītīm Nr.75497, Nr.04852, Nr.75700, Nr.04855, Nr.04853, Nr.04856, Nr.04857, 2011.gada 23.decembra maksājuma uzdevumu Nr.1, 2013.gada 16.jūlija maksājuma uzdevumu Nr.14, 2013.gada 21.jūnija maksājuma uzdevumu Nr.13, 2012.gada 8.jūnija maksājuma uzdevumu Nr.8, 2012.gada 25.aprīļa maksājuma uzdevumu Nr.38, 2013.gada 15.februāra maksājuma uzdevumu Nr.27, 2012.gada 1.marta maksājuma uzdevumu Nr.1 *(lietas 1.sējuma 31., 133., 150., 173., 175.lapa un 2.sējuma 47., 48., 49., 50., 51., 52.lapa)* apstiprinās, ka prasītāja samaksājusi ar lietas vešanu saistītos izdevumus par juridiskās palīdzības sniegšanu 2 904,90 EUR *(484,00 LVL jeb 688,67 EUR + 100,00 LVL jeb 142,29 EUR + 15,00 LVL jeb 21,34 EUR + 65,38 LVL jeb 93,03 EUR + 90,00 LVL jeb 128,06 EUR + 50,00 LVL jeb 71,14 EUR + 45,00 LVL jeb 64,03 EUR + 95,00 LVL jeb 135,17 EUR + 121,00 LVL jeb 172,17 EUR + 260,15 LVL jeb 370,16 EUR + 79,30 LVL jeb 112,83 EUR + 194,25 LVL jeb 276,39 EUR + 302,50 LVL jeb 430,42 EUR + 140,00 LVL jeb 199,20 EUR)*.

Ievērojot, ka prasītājas prasība apmierināta 30 000,00 EUR apmērā un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas

1.punkta „b" apakšpunkta noteikto ierobežojumu ar lietas vešanu saistīto izdevumu atlīdzināšanai, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka no atbildētājas /pers. C/ par labu prasītājai piedzenami ar lietas vešanu saistītie izdevumi 2 850,00 EUR, noraidot prasījumu par ar lietas vešanu saistīto izdevumu atlīdzināšanu 54,90 EUR apmērā.

Izskatot lietu pirmās instances tiesā, kopējie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu bija 9,30 LVL jeb 13,23 EUR, izskatot lietu apelācijas kārtībā – 9,81 LVL jeb 13,96 EUR, izskatot lietu atkārtoti apelācijas kārtībā – 3,33 EUR, kopā – 30,52 EUR *(13,23 EUR + 13,96 EUR + 3,33 EUR).*

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.pantam no prasītājas un atbildētājas /pers. C/ par labu valstij piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 12,91 EUR *((30,52 EUR – 4,70 EUR (pie prasības pieteikuma iesniegšanas samaksātie izdevumi) : 2)* apmērā no katras.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu prasītājai /pers. A/ un atbildētājai /pers. C/ nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Ievērojot, ka prasība daļā pret /pers. B/ noraidīta, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka atceļami ar Jūrmalas tiesas tiesneša 2011.gada 12.janvāra lēmumu piemērotie prasības nodrošinājuma līdzekļi:

ierakstīt Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/ķīlas tiesības atzīmi uz /pers. B/ piederošo nekustamo īpašumu – dzīvokli Nr.117 un 5/1000 kopīpašuma domājamām daļām no daudzdzīvokļu mājas /adrese 2/;

apķīlāt tos maksājumus, kas /pers. B/ pienākas no trešajām personām, tajā skaitā naudas līdzekļus kredītiestādēs un citās finanšu institūcijās.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa, apmierinot prasību pilnībā pret atbildētāju /pers. B/, devusi neprecīzu vērtējumu atbildētājas /pers. C/ ar rokas naudas līgumu uzņemtajām saistībām, kā arī nepamatoti piemērojusi Civillikuma 1756. un 1759.panta noteikumus attiecībā par likumisko procentu piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 430., 432., 433., 434. pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

/pers. A/ prasību daļā pret /pers. B/ par rokas naudas piedziņu divkāršā apmērā noraidīt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, tiesas izdevumus 766,93 EUR un ar lietas vešanu saistītos izdevumus 586,65 EUR, kopā piedzenot 1 353,58 EUR *(viens tūkstotis trīs simti piecdesmit trīs euro un piecdesmit astoņi centi)*.

/pers. A/ prasību daļā pret /pers. C/ par rokas naudas piedziņu divkāršā apmērā un likumisko procentu piedziņu apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, rokas naudu divkāršā apmērā – 30 000,00 EUR, tiesas izdevumus 792,48 EUR un ar lietas vešanu saistītos izdevumus 2 850,00 EUR, kopā piedzenot 33 642,48 EUR *(trīsdesmit trīs tūkstoši seši simti četrdesmit divi euro un četrdesmit astoņi centi)*.

/pers. A/ prasību daļā par likumisko procentu piedziņu 14 137,23 EUR apmērā un prasījumu par ar lietas vešanu saistīto izdevumu piedziņu 54,90 EUR apmērā noraidīt.

Noteikt /pers. A/ tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos – 6 *(sešus)* procentus no simta gadā, no neatmaksātās rokas naudas summas 30 000,00 EUR.

Spriedumam stājoties likumīgā spēkā, atcelt ar Jūrmalas tiesas tiesneša 2011.gada 12.janvāra lēmumu piemērotos prasības nodrošinājuma līdzekļus:

ierakstīt Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/ķīlas tiesības atzīmi uz /pers. B/, personas kods /personas kods/, piederošo nekustamo īpašumu – dzīvokli Nr.117 un 5/1000 kopīpašuma domājamām daļām no daudzdzīvokļu mājas /adrese 2/, kadastra Nr./numurs B/;

apķīlāt tos maksājumus, kas /pers. B/, personas kods /personas kods/, pienākas no trešajām personām, tajā skaitā naudas līdzekļus kredītiestādēs un citās finanšu institūcijās.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 12,91 EUR *(divpadsmit euro un deviņdesmit viens cents).*

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 12,91 EUR *(divpadsmit euro un deviņdesmit viens cents).*

Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksas veicamas Valsts kases kontā Nr.LV51TREL2190458019000 un samaksu apliecinoši dokumenti sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā termiņā iesniedzami Rīgas apgabaltiesā.

Noteikt /pers. A/un /pers. C/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 10 *(desmit)* dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Civillietu departamentā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Pilns sprieduma teksts sagatavots 2017.gada 29.novembrī.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis (personiskais paraksts) J.Freimanis
Tiesnese (personiskais paraksts) M.Bebriša
Tiesnese (personiskais paraksts) A.Veita